

A szarajevói merénylet

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetencia

11. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Püspöki Péter

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 éves
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A szarajevói merénylet következményeinek dramatikus technikákkal történő feldolgozásán keresztül a tanulóknál tudatosodjék, hogyan vált az esemény a háborús hatalmi-politikai szándékok eszközévé. A dramatikus tevékenységek során szerzett tapasztalati tudásuk, illetve az arra adott reflexióik során ismerjék fel a politikai manipuláció formáit és működését a társadalmi hangulat alakításában. A foglalkozás során alkalmazott színházi formák (montázs) eredményeként fejlődjék a „történelmi empátiás” képességük, azaz a történelmi-társadalmi eseményekhez egyszerre tudjanak érzelmileg nyitottan, ugyanakkor távolságtartóan, a kritikai gondolkodás attitűdjével közeledni.
A modul témái, tartalma	Témák: Konfliktus – érdekellentét, szembefordulás a hatalommal, agresszió, háború; életmód – érzelmek, értékek; világkép – értékek Tartalom: A szarajevói merénylet körülményei. Ferenc József kiáltványa a Monarchia népeihez. A korabeli szerb nacionalista mozgalom jellemzőinek megismerése az elfogott Gavrilo Princip kihallgatását megidéző szerepjáték keretében. A bonyolult balkáni érdekviszonyok elemzése egy minisztertanácsi ülést megjelenítő játék keretében. A háborús propaganda eszközeinek, a háború emberi viszonyokat befolyásoló hatásának és a háborús veszteségnek a felvillantása egy-egy dramatikus gyakorlat erejéig.
Megelőző tapasztalat	Magyarország története – Az első világháborút megelőző szövetségi rendszerek kialakulása
Ajánlott továbbhaladási irány	Magyarország története – Az első világháború
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: érzelmek tudatossága Önszabályozás: felelősségvállalás, tekintet másokra A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információkezelés, problémaazonosítás, kritikai gondolkodás, kreativitás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom Tantárgyakhoz: történelem Modulokhoz: Itt nincsenek hősök! (szka208 49); Parancsra tettem (szka209 32)
Támogató rendszer	Diószegi István: <i>A Ferenc József-i kor nagyhatalmi politikája</i> . Kossuth Könyvkiadó. Budapest, 1987

Módszertani ajánlás

A modul a foglalkozást vezető pedagógustól erős közepes, a foglalkozásban résztvevő osztálytól alapszintű jártasságot kíván a dramatikus technikák alkalmazása terén. A foglalkozás megvalósítását a P1 mellékletben található részletes, megjegyzésekkel ellátott tevékenységismertető, valamint a Tanári kézikönyvben található konvencióleírások segítik.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Módszertani segédlet a modul megvalósításához (A tevékenységsor megjegyzésekkel ellátott felépítése)

P2 – Részlet Ferenc József kiáltványából

P3 – Szalagcímek a merényletet követően

P4 – Háttér- információk (Gavrilo Princip szerepének megformálásához)

Tanulói segédletek

D1 – Mi történt Szarajevóban? (Páros feladatlap) A lapból annyi példányt kell készíteni, amennyi az osztály létszámának a fele.

D2 – A Monarchia balkáni politikája. (Információs kártyák. Minden kártyából egy darabra van szükség. A lemásolt lapot az óra előtt részekre kell vágni.

D3 – A háború veszteségei (Szemelvény és adatsor) Az A változat esetén kettő, a B változat esetén pedig annyi példányban kell sokszorosítani a lapot, ahány tanulója van az osztálynak.